

Neizmest, bet lietot atkal - iedvesmojamies aprites ekonomikai

Katru gadu pasaulē pieaug sadzīves atkritumu apjoms. Liela daļa no atkritumu apjoma ir lietas, kas vēl ir derīgas lietošanai, taču, neatrodot tai jaunu saimnieku, tiek nelietderīgi izšķērdēti pasaules resursi un radīts piesārņojums. Lai pārvarētu resursu izšķērdēšanu novadā, katram iedzīvotājam ir iespēja pirms jaunas lietas pirkšanas pārdomāt, vai pirkums tiešām ir nepieciešams. Ja tomēr bez lietas nevar iztikt, tad pameklēt, vai to nav iespējams iegādāties otrreizējā tirgū vai aizlienēt.

Jūnija beigās Cēsu novada pašvaldības vides nodaļas speciālisti projekta “No atkritumiem uz resursiem” ietvaros devās pieredzes apmaiņas vizītē uz Zviedrijas pašvaldības Eskilstuna izveidoto aprites ekonomikas centru “ReTuna”.

Lai samazinātu iedzīvotājiem nevajadzīgo, bet vēl derīgo lietu izmešanu, šī pašvaldība 2015.gadā izveidoja lietoto preču nodošanas punktu un lielveikalu “Retuna”. “Retunā” ir izveidots resursu savākšanas punkts, kurā iedzīvotāji bez maksas var nodot derīgas lietas (mēbeles, sporta ekipējums, dārza lietas, apģērbs un apavi, elektronika, trauki, dizaina priekšmeti u.c. mājsaimniecības lietas), kas tālāk tiek sašķirotas pēc lielveikalā darbojošos ap 10 nelielu uzņēmumu “vēlmju saraksta” un nodotas bezmaksas pārdošanai veikaliem. Pašvaldība ir izveidojusi sadarbību arī ar pirmsskolām un nodotie materiāli (dekorācijas, audumi, rotaļlietas, kancelejas preces, tapešu ruļļi utt.) tiek

izmantoti arī pirmsskolās radošajām aktivitātēm. Līdz ar to arī attiecīgo mācību iestāžu bērni iemācās, ka labas lietas var veidot no atgūtiem materiāliem un no tā, kas citam paliek pāri.

“Retunā” darbojas arī Recycled design skola, kas ir viena gada ilga izglītības programma pieaugušajiem, kurā dalībnieki apgūst šūšanas prasmes, izmantojot otrreizējos materiālus. Darbnīcas aprīkojums iegūts no iedzīvotāju nodotajām lietām. Pavisam drīz centrā uzsāks darbību arī koprades darbnīca, kurā meistarū vadībā varēs darboties ar koku, metālu un citiem materiāliem.

Aprites ekonomikas veicināšana pašvaldībā veicinājusi mazāk pasargāto sociālo grupu nodarbinātības jautājuma risināšanu reģionā. Centrā tiek nodarbināti darbinieki, kuriem citur būtu grūtības atrast darbu, pēc Retunas darbinieka vārdiem, viņi jūtas lepnī un

apmierināta darīt vērtīgu darbu.

Lai veicinātu derīgu lietu otrreizēju izmantošanu, šī gada rudenī Eko laukumā Lapsu ielā 19, Cēsīs tiks uzstādīti aprites skapji, radot iespēju iedzīvotājiem nodot un paņemt vēl lietošanai derīgas lietas. Savukārt, Cēsu novada pašvaldība projekta “No atkritumiem uz resursiem” ietvaros Cēsīs veidos koprades darbnīcu, kurā iedzīvotājiem būs iespēja meistarų pavadībā atjaunot lietas vai veidot jaunas lietas no otrreizēji izmantotiem materiāliem.

LIFE integrētais projekts “Atkritumi kā resursi Latvijā – Reģionālās ilgtspējas un aprites veicināšana, ieviešot atkritumu kā resursu izmantošanas koncepciju” (LIFE Waste To Resources IP, LIFE20 IPE/LV/000014) tiek īstenots ar Eiropas Savienības LIFE programmas un Valsts reģionālās attīstības aģentūras finansiālu atbalstu.

Informācija atspoguļo tikai autoru nostāju un viedokli, un ne vienmēr atspoguļo Eiropas Savienības vai Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildaģentūras (CINEA) nostāju un viedokli. Ne Eiropas Savienība, ne finansējuma piešķirējs nav atbildīgi par pausto saturu.

cēsis